

UTSTÄLLNINGSKOLLEGIET

C4: AEROFILATELI

Specialreglemente (SREV)

1. Bedömda utställningar

I överensstämmelse med artikel 1.4 i FIP:s allmänna reglemente för bedömning av exponat vid FIP-utställningar (GREV) utgör detta specialreglemente ett komplement till det allmänna reglementet att användas vid bedömning av aerofilatelistiska exponat. Riktlinjerna för bedömning av aerofilatelistiska exponat innehåller mer ingående information.

2. Riktlinjer

Riktlinjerna som godkänts av FIP-styrelsen den 28 augusti 2019 innehåller föreskrifterna i tidigare specialreglemente liksom riktlinjerna för definition och bedömning av aerofilatelistiska exponat – se dessa.

3. Avslutande bestämmelser

3.1 I händelse av olikheter i texten beroende på översättningen, ska den engelska texten gälla.

3.2 Detta specialreglemente för bedömning av aerofilatelistiska exponat vid FIP-utställningar har godkänts av FIP-kongressen den 9 augusti 2022 i Jakarta.

AEROFILATELI

Riktlinjer till SREV

1. Inledning

Dessa riktlinjer är utfärdade av FIP:s kommission för aerofilateli för att ge praktisk vägledning hur man tillämpar GREV och de särskilda reglerna för bedömning av aerofilatelistiska exponat (SREV).

Dessa riktlinjer inkluderar innehållet i SREV.

De är avsedda att ge vägledning angående:

1. Definition och karaktär av aerofilatelistiska exponat
2. Principer för exponatens sammansättning
3. Bedömning av aerofilatelistiska exponat.

Aerofilateli är studien av luftposttjänster, luftpostfrimärken och dokument relaterade till luftposttjänster.

2. Definition och karaktär av aerofilatelistiska exponat.

2.1 Ett aerofilatelistiskt exponat består huvudsakligen av postala dokument som sänts genom luften med bevis på att de har flugits, och/eller luftpostfrimärken och helsaker med provtryck, essayer och deras användning vid lufttransporter.

2.2 Det finns två underklasser av exponat – dessa har som sitt grundläggande innehåll:

a) Utveckling och drift av luftposttjänster

1. Postala dokument som sänts genom luften
2. Alla typer av postala och andra märkningar, vinjetter och etiketter som avser lufttransport
3. Objekt kopplade till ett visst lufttransportmedel, som inte transporterats av ett postverk men anses vara viktiga för utvecklingen av luftpost
4. Broschyrer/blad, meddelanden och tidningar som kastats ut från luften som ett sätt för normal postleverans, eller när posttjänsterna avbryts av oförutsedda händelser
5. Post som återfunnits efter flygolyckor och tillbud.

Transport av luftpost i denna underklass avser faktiska objekt med deras frimärken, vinjetter (med och utan nominellt värde), etiketter, stämplor, sidostämplor, transit-, rutt- och andra förklarande markeringar, skriftliga påskrifter, baksidesstämplor och relevanta signaturer. Material som inte visar någon behandling av en organiserad posttjänst bör begränsas till ett minimum.

b) Luftpostfrimärken och deras användning i luftposttjänst

1. Officiella och halvofficiella frimärken utgivna speciellt för luftpostanvändning, både stämplade och ostämplade, även använda på försändelse.
2. Essäer, provtryck, varianter etc associerade med luftpostfrimärken och helsaker.

2.3 Aerofilatelistiska exponat kan inkludera kartor, fotografier, tidtabeller etc, förutsatt att de anses viktiga för att illustrera och uppmärksamma en viss företeelse eller situation. Sådant material ska dock vara begränsat och inte dominera över övriga objekt med tillhörande text.

3. Principer för exponatets sammansättning

3.1 Omfattning och syfte

Ett aerofilatelistiskt exponat bör utgöra en studie av utvecklingen, driften eller annan definierad omfattning av luftposttjänster, som visar objekt med direkt anknytning till temat samt visar bearbetning och analys av det aerofilatelistiska materialet. Alternativt kan ett exponat vara studiet av frimärken (inklusive provtryck och essäer) och användningsområden relaterade till luftpost och aerofilateli.

Underklass a) Utveckling och drift av luftposttjänster

A. Innehåller kuvert (brev), vykort, helsaker, tidningar, banderoller etc som har transporterats i luften, och som vanligtvis har datum och indikationer på transport med luftpost.

B. För att säkerställa att exponatet bedöms som aerofilatelistiskt måste försändelserna vara sammanställda för att visa utvecklingen eller driften av luftposttjänster, inklusive förekommande rutter, portoavgifter och markeringar.

C. Objekt som varit avsedda att flygas, men inte flugits av en legitim anledning, kan inkluderas.

D. Studiet av rutter, portoavgifter och markeringar är ofta relevanta för utvecklingen av ämnet. Kartor och ritningar kan inkluderas om de markerar en rutt eller flygning, men bör begränsas i antal och endast användas om det är relevant.

E. Innehållet i en försändelse kan inkluderas i exponatet, om det ökar förståelsen för temat eller bekräftar objektets äkthet.

F. Duplicering av objekt skall undvikas, oavsett värde.

G. Objekt som dokumenterar pionjärtiden, t.ex. föregångare till reguljära luftposttjänster eller tidig luftpost som flögs av andra lufttrafikföretag där posttjänster inte var tillgängliga, anses viktiga för utvecklingen av luftposttjänster.

Exempel:

- Godkänd post (*Plis confiés*) från belägringen av Paris och luftburen post från belägrade Metz och Belfort

- Pionjärluftpost med privata etiketter, t.ex. Vin Fiz

- Flugan militärpost från första världskriget och perioden efter första världskriget t.ex. Przemysl mail

- Brevduvepost från Great Barrier Island och Marotiri.

H. Broschyrer/blad, meddelanden och tidningar som kastats ned från luften som ett sätt för normal postbefordran eller i samband med posttjänster som avbryts av oförutsedda händelser.

I. Icke postalt material ska beskrivas fullständigt och måste vara direkt relaterat till, och viktigt för, utvecklingen av luftposttjänster.

J. Objekt med meddelande som kastats ned från luften ingår i aerofilateli.

K. Återfunnen post (crashpost) har särskilda standarder för beskrivning och kvalitet. Beskrivningen ska innehålla de postala aspekterna på olyckan, mängden post som återfunnits (t.ex. antal räddade/upphittade försändelser) och tillhörande postala markeringar. Den normala standarden för kvalitet gäller inte crashpost.

Underklass b) Luftpostfrimärken och deras användning i luftposttjänst

A. Framärken som är speciellt utgivna eller övertryckta för luftpoständamål.

B. Till aerofilatelin hör likaså helsaker, inklusive aerogram och luftpostkort, speciellt utgivna

för luftpoständamål.

C. Vinjetter och luftpostetiketter som använts för att visa att posten flugits ingår i ett aerofilatelistiskt exponat.

D. Ett exponat kan också innehålla besläktat material, exempelvis

- essäer och provtryck
- studier av tryckmetoder eller rekonstruktion av tryckplåtar
- studier av pappersvarianter, vattenmärken, tandningar, fel i tryck/övertryck etc.

E. Lämplig användning av luftpostfrimärken på försändelse som visar syftet och de porton som frimärkena användes för.

F. Duplicering av föremål ska undvikas, oavsett värde.

Observera att exponat av luftpostfrimärken i underklass 'b' bör utvecklas och bedömas med hjälp av riktlinjerna för traditionell filateli men med aerofilatelistisk tillämpning.

3.2 Exponatets struktur – underklass 'a'

Denna artikel ger exempel på strukturen för ett exponat – det är inte en heltäckande lista. Det är utställarens ansvar att definiera och visa exponatets aerofilatelistiska inriktning.

3.2.1 Luftpostens kronologiska utveckling

Normalt valda datumperioder är:

- Pionjärperioden	till 1918
- Utvecklingsperioden	1918-1945
- Moderna perioden	efter 1945

3.2.2 Utvecklingen av luftposten inom ett geografiskt område

- land eller grupp av samhörande länder
- transportväg – flyglinje
- flygbolag
- tjänstepost (t.ex. armé, flotta)
- flygplanstillverkare

3.2.3 Utvecklingen av luftposten efter transportsätt

- Duva
- Lättare än luften (ballong, luftskepp)
- Tyngre än luften (fallsärm, glidflygplan, flygplan)
- Raket (undantaget astrofilateli).

3.3 Kompletterande material

Allt kompletterande material som används ska relatera till en viss detalj som, även om den är viktig, inte kan visas på annat sätt. Memorabilia (t.ex. menyer eller liknande) ska inte användas.

3.4 Inledningsblad eller titelblad

Ett exponat ska ha en tydlig början, ett centralt tema och ett logiskt slut.

Alla aerofilatelistiska exponat måste innehålla ett inledningsblad. Det skall bestå av:

- Exponatets titel
- Kort, exakt och relevant allmän information om ämnet
- En beskrivning av syftet med exponatet
- En beskrivning av exponatets omfattning (vad som ingår i exponatet och vad som utelämnats)

- En plan över exponatets struktur – kapitel eller avsnitt etc. – undvik en beskrivning av "ram för ram" eller "blad för blad"
- En förteckning över utställarens personliga forskning inom ämnet (med referenser till artiklar eller litteratur)
- En förteckning över de viktigaste litteraturreferenserna. Juryn använder denna information för att korrekt kunna bedöma exponatet.

4. Bedömningskriterier för arofilatelistiska exponat

Bedömning av exponatet genomförs i enlighet med avsnitt V i GREX.

Juryn använder följande allmänna kriterier (GREV, artiklarna 4 och 5):

1. Bearbetning	20 poäng – GREV, artikel 4.5
2. Filatelistisk betydelse	10 poäng – GREV, artikel 4.6
3. Filatelistisk och relaterad kunskap, personliga studier och forskning	35 poäng – GREV, artikel 4.7
4. Kvalitet	10 poäng – GREV, artikel 4.8
5. Sällsynthet	20 poäng – GREV, artikel 4.8
6. Presentation	5 poäng – GREV, artikel 4.9.
Totalt	100 poäng

Utställare bör noggrant överväga de olika aspekter som kombineras för att maximera antal poäng ett exponat kan uppnå. Nedan ges indikationer på de primära element som ligger till grund för varje enskilt kriterium.

4.1 Bearbetning (20 poäng)

Bearbetning är utvecklingen av berättelsen för det valda ämnet.

Vid bedömning av bearbetning beaktar juryn:

- En logisk utveckling som är lätt att följa
- Det visade materialets fullständighet i förhållande till exponatets omfattning
- En tydlig och kortfattad beskrivning
- En god balans i exponatet för det valda ämnet.

Juryn kontrollerar att exponatet:

- Har ett inledningsblad som
 - Anger syftet med exponatet
 - Definierar exponatets omfattning
 - Har en plan för exponatet
 - Ger de viktigaste litteraturreferenserna.
- Återspeglar de påståenden som gjorts på inledningsbladet avseende titel, syfte, omfattning och plan
- Utvecklas i enlighet med planen
- Har rubriker på bladen som stödjer förståelsen av bearbetningen
- Har en naturlig start- och slutpunkt för exponatet
- Innehåller inte duplicerat material.

4.2 Filatelistisk betydelse (10 poäng)

Ett exponats betydelse bestäms av:

- exponatets faktiska betydelse i förhållande till det valda ämnet och

- ämnets betydelse i förhållande till utvecklingen av världens luftposttjänster.

Vid bedömningen av exponatets betydelse tas hänsyn till:

- Hur svårt är det valda området?
- Hur fullständigt är det visade materialet i förhållande till det valda ämnet?
- Hur mycket finns av nyckelmaterialet för det valda ämnet?
- Vilken betydelse har ämnet i förhållande till landets filateli?
- Vilken betydelse har ämnet i förhållande till världens luftpostfilateli?

Ett aerofilatelistiskt exponat från ett område som gett större bidrag till utvecklingen av världens luftposttjänster har större betydelse än ett exponat från ett område med ett mindre bidrag.

Andra faktorer av aerofilatelistisk betydelse:

- Ett stort geografiskt område har generellt sett större betydelse än ett mindre
- Pionjärperiod är generellt sett av större betydelse än en modern period
- En lång period är generellt sett av större betydelse än en kortare period.

4.3 Filatelistisk och relaterad kunskap, personliga studier och forskning (35 poäng)

4.3.1 Filatelistisk och relaterad kunskap visas genom de objekt som valts för exponatet och deras relaterade beskrivningar och analyser.

- Personlig studie visas genom korrekt analys av objekten som visas i exponatet
- Personlig forskning är presentation av nya fakta relaterade till det valda ämnet.

Om presentationen av nya fakta är uppenbar kan en stor del av totalpoängen ges för denna.

Filatelistisk och relaterad kunskap:

- Valet av objekt speglar kunskap om det valda ämnet.
- Exponatet visar en fullständig och korrekt förståelse av det valda ämnet
- Beskrivningarna visar att befintlig litteratur har använts. Juryn bedömer hur väl tidigare forskning har använts i exponatet
- Att objekten beskrivs korrekt.

4.3.2 Textinformationen får inte dominera över de visade objekten. En väl genomtänkt plan kan göra det möjligt att undvika långa förklaringar vid objekten.

Ny information från utställarens personliga forskning ska uppmärksammas och belönas.

Utvärdering av filatelistisk och relaterad kunskap, personliga studier och forskning baseras på beskrivningen av varje visat filatelistiskt objekt.

Om sällsynthet redovisas med "En av X kända" är det viktigt att ange källan till denna information. Använd inte uttryck som "Unik" eller "Mycket sällsynt".

Endast den kunskap, studier och forskning som dokumenteras av objekten i exponatet kan bedömas. Vidare bör utställaren tänka på att den information som ges inte får dominera över det filatelistiska materialet som visas.

4.4 Kvalitet (10 poäng)

4.4.1 Eftersom kvalitén hos aerofilatelistiska objekt varierar, måste juryn ta hänsyn till vilken kvalitet som är möjlig att uppnå. Allmänt bör en god kvalitet, tydliga och läsliga postala

stämplar och sidostämplor samt ett allmänt gott intryck premieras, medan dålig kvalitet bör bestraffas. Frimärken på brev och annat material bör vara i gott skick.

4.4.2 Crashpost är undantagen från den allmänna regeln om kvalitet. De postala markeringar som är gjorda på tillvaratagna försändelser ska emellertid vara tydligast möjliga.

4.4.3 Reparationer ska omnämnas i beskrivningen. Upptäckten av uppenbart förfalskat eller reparerat material som inte är beskrivet som sådant kommer att ge poängavdrag.

4.5 Sällsynthet (20 poäng)

Sällsynthet är direkt kopplad till de visade objekten och den relativa knappheten på material av visad typ, i synnerhet den aerofilatelistiska sällsyntheten. Sällsyntheten är inte likvärdig med eller proportionell mot värdet.

4.6 Presentation (5 poäng)

4.6.1 Presentationen ska vara balanserad och visa materialet på bästa sätt. För helhetsintrycket är det viktigt att undvika onödigt monotont presentation, och variation är därför att föredra.

4.6.2 Exponatet bedöms med avseende på:

- Bra balans i ramarna och de enskilda bladen
- Väl utnyttjat utrymme på bladen – undvik tomt utrymme
- Beskrivningen är tydlig, koncis och relevant för det visade materialet och för det ämne som valts
- Tillräckligt beskrivning – men inte för mycket text
- Illustrationer ska inte dominera. Alla fotokopior av hela eller stora delar av ett objekt ska skilja minst 25 % i storlek från originalet. Dock är kopior i full storlek av enskilda poststämplar eller andra markeringar tillåtna.
- Omsorgsfull montering.

4.6.3 Andra faktorer:

- Överlappning av objekt accepteras, men undvik att dölja viktiga funktioner
- Om texten är handskriven, maskinskriven eller utskriven med dator innebär inga för- eller nackdelar
- Färgade utställningsblad bör undvikas
- Sned montering av långa kuvert bör undvikas.

5. Riktlinjernas tillämpning

Riktlinjerna har godkänts vid FIP:s aerofilatelikommissions möte i Bangkok den 1 december 2018 samt av FIP:s styrelse i Buenos Aires den 28 augusti 2019. De ratificerades av FIP-kongressen i Jakarta den 9 augusti 2022 och gäller från detta datum.

I händelse av olikheter i texten beroende på översättningen, ska den engelska texten gälla.